

ایجاد کسب و کارهای خانگی در قالب تعاونی

یک فعال تعاونی با بیان اینکه ایجاد کسب و کارهای خانگی در قالب تعاونی‌ها بهتر به ثمر می‌رسد، گفت: تعاونی‌ها موجب خلق فرصت‌های شغلی و توسعه مناطق محروم می‌شوند. عبدالله بهرامی در گفت‌وگو با یی تعاونی‌ها را بنگاه‌های مردمی و عدالت محور دانست که موجب تجمیع سرمایه‌های خرد و توزیع عادلانه درآمد در کشور می‌شوند. وی ادامه داد: بخش تعاون سهم بسزایی در اشتغالزایی دارد و ایجاد کسب و کارهای خانگی در قالب تعاونی‌ها بهتر به نتیجه می‌رسد. این فعال تعاونی تصریح کرد: بنگاه‌های تعاونی به لحاظ اقتصادی زمینه‌ساز عدالت و مساوات هستند و جلوی فقر و نابرابری را می‌گیرند، بنابراین انتظار می‌رود دولت در زمینه توسعه بخش های مولد اقتصاد و اشتغال ارزان توجه به تعاونی‌ها را مدنظر قرار بدهد.

نفت و انرژی

با معضل بنزین چه کنیم؟

بدون شک راهکارهای فعلی رفع معضل ناترازی بنزین، راهکارهای غیرقیمتی است که می‌توان این راهکارها را به سه دسته کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تقسیم‌بندی کرد، برای بحث اصلاح قیمت بنزین نیز بهتر است دولت سراغ قانون بوجه ۱۴۰۴ برود.

موضوع بنزین و ناترازی آن که این روزها از مسئولان تا کارشناسان به‌روی نحوه مواجهه با معضل آن صحبت می‌کنند، به یکی از چالش‌های اساسی کشور تبدیل شده است؛ چرا که از یک سو، با افزایش سالانه یک تا ۱.۵ میلیون خودروی عمدتاً بر مصرف به چرخه حمل‌و نقل کشور و رشد سالانه بیش از ۸۰ درصدی در مصرف مواجه هستیم و از سوی دیگر با عدم‌افزایش ظرفیت تولید، ناترازی تولید و مصرف سال‌به‌سال در حال افزایش است، طبق برنامه ارائه‌شده وزیر نفت به مجلس شورای اسلامی، متوسط تولید روزانه بنزین در تیرماه امسال ۱۱۴ میلیون لیتر و متوسط مصرف روزانه بنزین ۱۲۰ میلیون لیتر بوده است.

ناترازی بنزین اگرچه طبق این امار در تیرماه به ۶ میلیون لیتر در روز رسیده اما با افزایش مصرف در پیک‌های سالانه از جمله سفرهای نوروزی و سفرهای تابستانی به بیش از ۲۰ میلیون لیتر در روز هم می‌رسد، فاضله‌ای که برای جبران آن هم از ظرفیت تولید واحد‌های پتروشیمی در سالهای اخیر استفاده شده است و هم به‌واردات بنزین روی آورده‌ایم.

رئیس جمهور و معاون وی نیز در اظهارات متعددی از تأمین بنزین با دلا و خرید بنزین ۲۰هزار تومانی و فروش ارزان آن به مردم گلایه کرده‌اند که این گلایه‌ها به واردات بنزین بازمی‌گردد.

اگرچه وزیر نفت در ماه نخست فعالیت خود از عدم وجود برنامه‌ای برای افزایش نرخ بنزین خبر داده است اما اظهارات و نشانات متوالی رئیس‌جمهوری و معاون وی از قیمت بنزین، این

عمران و اشتغال

آمارها نشان می‌دهد وضعیت بازار مسکن روزبه‌روز بحرانی‌تر و لزوم مداخله دولت برای سروسامان دادن این بازار بیشتر می‌شود. در این میان گزینه‌های متفاوتی پیش‌روی دولت چهاردهم است. برخی از این گزینه در دولتهای گذشته اجرایی شده و به خوبی نتایج خود را نشان داده است. کوچک‌سازی مسکن یکی از همان راه‌هایی است که برخی از کارشناسان‌ها آن را برای عبور از بحران مسکن پیشنهاد می‌دهند؛ راه‌حلی که پیش‌تر نیز در دهه ۷۰ عملیاتی شد و افزایش سه برابری قیمت مسکن را ایجاد کرد.

نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد، که هرگاه دولت با کوچک کردن مترزاخ خانه به دنبال بالابردن درصد مالکیت در کشور بود، نه تنها مردم خانه‌دار نشدند بلکه قیمت مسکن چند برابر شد. علاوه براین داده‌ها، خود مردم نیز علاقه‌ای به خرید خانه کوچک ندارند. به عبارت بهتر کوچک‌سازی نیاز صرفی را جواب نمی‌دهد و تنها تولید نیاز سرمایه‌ای در بازار مسکن می‌کند. داده‌های جدیدترین گزارش تحولت بازار مسکن شهر تهران به مناطق در منطقه‌ای از شهر تهران که تراکم بیشتری دارد و خانه‌های کوچکتری ساخته نشده، کمتر از مناطقی است که خانه‌های بزرگتری دارند. همچنین، داده‌های آخرین گزارش مرکز سرشماری نشان می‌دهد متراژ خانه بیشتر ایرانی‌هایی که مالک خانه هستند، بیشتر از ۸۰ متر است. از سوی دیگر، برخی از کارشناسان حوزه مسکن از قبیل محمد صالح شکوهی بدهندی و به‌زاد عمران‌زاده معتقد هستند کوچک‌سازی تأثیری در افزایش قدرت خرید خانه ندارد و این کالا را بیش از پیش سرمایه‌ای می‌کند.

پی تأییری کاهش مترزاخ در قیمت یک واحد

مواقفان ساخت «میکرو آپارتمان‌ها» معتقد هستند، گرانی مسکن عاملی است که نمی‌گذارد متقاضیان خانه، مالک آن شوند.

کشاورزی

خرید تضمینی گندم به ۱۲ میلیون تن نزدیک شد / تداوم برداشت در برخی استان‌ها

تن بیشترین میزان خرید تضمینی گندم را به خود اختصاص داده‌اند. سهرابی درباره ۱۰ استان پیشرو که بیشترین رشد میزان خرید تضمینی گندم سال جاری را در مقایسه با سال گذشته داشته‌اند، گفت: گلستان ۱۰۰ درصد، اصفهان ۹۵ درصد، خراسان شمالی ۸۳ درصد، مرکزی ۷۲ درصد، همدان ۷۲ درصد، چهارمحال و بختیاری ۴۲ درصد، اردبیل ۲۸ درصد، خراسان رضوی ۲۸ درصد، آذربایجان شرقی ۲۸ درصد، خراسان جنوبی ۲۳ درصد، قزوین ۲۴ درصد و زنجان ۲۰ درصد رشد نسبت به خرید تضمینی سال گذشته داشت.

تداوم برداشت گندم در برخی استان‌ها مجری طرح خودکفایی گندم وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه عملیات برداشت گندم در استان‌ها با اقلیم سرد همچنان ادامه دارد، گفت: با توجه به افزایش تولید و خرید تضمینی گندم سال جاری تمامی نیاز گندم خبازی‌ها و صنف و صنعت کشور از محل تولید داخل تأمین خواهد شد و نیاز به واردات گندم نخواهیم داشت.

وی در مورد تولید بذر گندم گفت: میزان خرید گندم بذری در طبقات پرورشی، مادری و گاو‌هی شده از ۵۰۰ هزار تن گذشت و بالغ بر ۹۷ درصد برنامه تولید بذر سال جاری محقق شده است. اجرای طرح جهش تولید دیبمزارها

سهرابی مهم‌ترین دلایل افزایش تولید و خرید تضمینی گندم سال جاری را شرایط دمایی و

عمران و اشتغال

پرونده مزد منطقه‌ای قبل

از دستمزد ۱۴۰۴ بسته شود

رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی از وزیر کار خواست تا در صورتی که برنامه ای برای منطقه ای کردن دستمزد کارگران دارد، قبل آغاز جلسات تعیین مزد ۱۴۰۴ پرونده آن بسته شود و در تعیین دستمزد سال جدید، اولویت همیشه خانوارهای کارگری مدنظر قرار گیرد.

فتح الله بیات در گفت‌وگویی در ارزیابی طرح موضوع مزد منطقه‌ای اظهار کرد: اعتقاد من این است که منطقه‌ای کردن دستمزد کارگران نیاز به کار کارشناسی دارد و هرگونه اقدام عجولانه موجب پایمال شدن حق و حقوق کارگران می‌شود. وی افزود: در برخی شهرستان‌ها سراغ داریم که یکسری از کارفرمایان دنبال این هستند که زیر حداقل‌ها به کارگر پرداخت کنند در صورتی که در تبصره یک ماده ۴۱ قانون کار به صراحت گفته شده کارفرمایان موظفند در ازای انجام کار در ساعت تعیین شده قانونی به هیچ کارگری کمتر از حداقل مزد تعیین شده جدید پرداخت نکنند و در صورت تخلف ضامن تادیبه ما به تفاوت مزد پرداخت شده و حداقل مزد جدید هستند.

بسته شدن پرونده مزد منطقه‌ای قبل از ورود به دستمزد ۱۴۰۴

رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی ادامه داد: اگر بنایست جلسه‌ای برای تعیین مزد منطقه‌ای در شورای عالی کار برگزار شود باید قبل از آنکه به حقوق و دستمزد سال جدید ورود کنند، پرونده اش بسته شود نه اینکه در پایان سال و در جریان مذاکرات دستمزد به یکباره مطرح شود و وقت جلسات مذاکره را بگیرد.

بیات از وزیر کار به عنوان رئیس شورای عالی کار خواست تا تاچنانچه مزد منطقه ای مورد توجه اوست و برنامه ای برای آن دارد تکلیف آن را قبل از تعیین حقوق و دستمزد سال جدید روشن کند و دبیرخانه شورای عالی کار برای این منظور فعال شود و تشکیل جلسه دهد.

وی گفت: معتقدم طرح موضوع مزد منطقه ای نباید به ابزاری برای فشار و توقف چانه زنی های کارگر و کارفرما تبدیل شود و جلسات مزد را در شورای عالی کار تحت تأثیر قرار دهد، لذا از وزیر کار به عنوان یک اقتصاددان با تجربه می‌خواهیم در خصوص مزد منطقه ای بهترین تصمیم اتخاذ شود و رضایت جامعه کارگری در تعیین دستمزد سالانه با اولویت تأمین هزینه‌های معیشت را در نظر آورد.

هزینه زندگی در شهرهای دیگر کمتر از کلان شهرها نیست

این مقام مسئول کارگری در عین حال با یادآوری بالا بودن هزینه ها در شهرهای دیگر گفت: این تصور که تنها کلان شهر تهران با افزایش قیمت‌ها و هزینه ها روبروست، تصور اشتباهی است. امروز در اکثر شهرها به ویژه شهرهای بزرگ هزینه‌های اقلام خوراکی بالاتر و تنها هزینه‌ای که ممکن است کمی پایین‌تر باشد، مسکن است زیرا مسکن و اجاره بها در تهران به شدت بالاست.

پیامدهای اجرای سنسجیده مزد منطقه ای

بیات در بخش دیگری از گفت وگو با ایسنا، پیامدهای منطقه ای کردن دستمزد‌ها را مورد اشاره قرار داد و گفت: اگر اجرای مزد منطقه ای سنسجیده انجام شود باعث مهاجرت بی‌رویه خواهد شد وقتی حقوق و دستمزد کلان شهری مثل تهران را افزایش می دهیم و شهرهای حاشیه را تقویت نمی کنیم، باعث مهاجرت افراد می شود.

بیات گفت: ما باید دستمزد‌ها را در شهرهای حاشیه ای مثل سیستان و بلوچستان به گونه ای تقویت کنیم و و حتی افزایش دهیم، که باعث ایجاد انگیزه در افراد شود و از کلان شهرها به شهرهای حاشیه هم بروند.

روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۵۱۹

۲۵ شهریور ماه ۱۴۰۳ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com - @serajname

اقتصاد بانک انرژی

۴

اقتصاد ایران

ساختار ناکار آمد سازمان

توسعه تجارت در تنظیم‌گری

تجارت خارجی

با توجه به نواقصی که در زمینه تنظیم‌گری تجارت خارجی توسط سازمان توسعه تجارت طی سال‌های اخیر مشاهده شده به نظر می‌رسد که فرایند فعلی نیاز به تغییرات اساسی از جمله در زمینه فراهم شدن امکان تصمیم‌گیری سریع برای نهاد تنظیم‌گر تجارت خارجی دارد.

براساس شرح وظایف سازمان توسعه تجارت این سازمان وظیفه دارد تا در راستای برنامه های کلان کشور، به دنبال توسعه و تقویت تجارت خارجی و دست یابی به سهم بیشتر بازار هدف به نحوی یکپارچه و اثربخش باشد. قرار بر این بوده است که این سازمان، توسعه تجارت را با برقراری تعاملات سازنده با طرفین تجاری و ذینفعان خود(به ویژه بخش خصوصی) و یکاگیری دانش و فناوری جدید دنبال کند.

همچنین از جمله اهداف تعیین شده برای سازمان توسعه تجارت استفاده از ابزارهای برنامه ریزی، سیاست گذاری، حمایت و نظارت عالیه، برای ایجاد بستر مناسبی جهت مدیریت کلان صادرات و تقویت زیربناها و ظرفیت های لازم برای تسهیل و توسعه تجارت خارجی کشور است.

با وجود همه این موارد و با گذشت سال‌ها از زمان تأسیس سازمان توسعه تجارت در سال ۱۳۸۳ (پس از سازمان توسعه صادرات ایران در سال ۱۳۴۵) همچنان مشکلات جدی در این حوزه وجود دارد. در حقیقت همچنان چالش‌های مهمی پیش روی اولین هدف این سازمان که توسعه صادرات کشور است، به وجود آمده و تا حد زیادی از مسیر اصلی خود دور شده است. در سال‌های اخیر شاهد بوده‌ایم که حوزه تجارت خارجی با چالش‌های مهمی مواجه بوده است، شاید یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در تمام این مدت اقتصاد ایران را آزار داده، موضوع تحریم‌ها است. با این حال تحریم به غیر از مقاطع کوتاهی همواره جزو چالش‌های اقتصاد ایران بوده است.

در این شرایط انتظار می‌رفت که نهادهایی مانند سازمان توسعه تجارت نقش تسهیل کنندگی خود را بیش از پیش تقویت کنند تا در شرایطی که تحریم هزینه‌های واردات و صادرات را افزایش داده است، هزینه‌های بیشتری در حوزه تجارت خارجی برای فعالان اقتصادی به ویژه فعالان بخش خصوصی ایجاد نشود.

با این حال نگاهی به عملکرد این سازمان نشان می‌دهد که نه تنها چنین امری محقق نشده بلکه در مواردی خود سازمان توسعه تجارت با اعمال تغییرات ناگهانی در چرخه صادرات و واردات اشکالاتی را در این خصوص به وجود آورده است. یکی از چالش‌های حوزه توسعه صادرات و کسب درآمدهای ارزی و جلوگیری از هدر رفت منابع ارزی است. به این معنا که منابع ارزی باید براساس اولویت‌های واقعی به کالاهای وارداتی تخصیص داده شوند. امروز شاهد هستیم که قفسه فروشگاه‌ها از موبایل پر شده است اما برای تأمین کالاهای اساسی و کالاهای واسطه‌ای تولید با چالش مواجه هستیم.

این موارد از سیاست‌گذاری‌های غلط ارزی سرچشمه می‌گیرد و همین یک مورد از سیاست‌های غلط ارزی برای بروز شوک‌های ارزی و ایجاد چالش‌های جدی‌تر برای ساختار اقتصاد ایران کافی است. در نهایت می‌تواند گفت که اگر ساختار سازمان توسعه تجارت به عنوان تنظیم‌گر اصلی حوزه تجارت خارجی کشور اصلاح نشود، کل اقتصاد کشور دچار مشکل می‌شود و در نهایت سبب زمین‌گیر شدن اقتصاد ایران خواهد شد. این سازمان باید بتواند ضمن احصا چالش‌های اقتصادی ایران پیشنهادات جدیدی برای توسعه بازارهای صادراتی ایران مانند در اولویت قرار گرفتن بازار آفریقا را ارائه دهد.

هم‌اکنون بین ۲۱ تا ۲۳ میلیون مترمکعب CNG در روز در کشور به‌مصرف می‌رسد و به همین اندازه ظرفیت افزایش سهم CNG در سید حمل‌ونقل سبک کشور، با زیرساخت‌های فعلی وجود دارد، بنابراین برای رفع ناترازی ۲۰ میلیون لیتری بنزین، تنها راهکار توسعه CNG می‌تواند در کوتاه‌مدت با سیاست‌گذاری درست و بدون هزینه‌سازی برای دولت، پاسخگو باشد. با وجود جایگاه‌های مناسب عرضه CNG در کشور که نیمی از ظرفیت آنها خالی و قابل استفاده است، توسعه ناوگان خودروهای گازسوز باید مدنظر قرار گیرد که در این زمینه مصوبه ۹۸ شورای‌عالی اقتصاد، همچنان کارایی دارد.

همزمان با توسعه سهم CNG، تکمیل پالایشگاه مهر خلیج فارس و افزایش ۱۳ میلیون لیتری تولید بنزین تا پایان سال، می‌تواند آغازی بر ورود دوباره ایران به جمع کشورهای صادرکننده بنزین باشد. پالایشگاه مهر خلیج فارس هم‌اکنون با پیشرفت ۷۰ درصدی در حال احداث است و طبق گفته فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص)، در صورت همکاری دولت، می‌تواند تا پایان سال جاری به مدار بهره‌برداری وارد شود. در راهکار بلندمدت با این احداث واحدهای پتروپالایشگاهی، ضمن توسعه‌پذیر کردن ساخت واحدهای پالایشی از نظر اقتصادی، در مسیر کاهش خام‌روشی و ارزش افزوده دادن به منابع نفتی کشور حرکت می‌کنیم. ساخت یک پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکای زمانی ۴ یا ۵ ساله و هزینه‌های حدوداً ۸ تا ۹ میلیارد دلاری به‌دنبال خواهد داشت. بدون شک افزایش ظرفیت تولید بنزین و سایر فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی می‌تواند برای آینده کشور، ضمن تثبیت خودکفایی در این محصولات، جای پای ایران را در صادرات این محصولات، دسترسی به بازارهای جهانی و درآمدزایی پایدار محکم کند.

درست است؛ ازاین‌رو دیگر شاهد فشرده‌گی قیمتی آن که به تصمیم‌گیری‌های عجیبی چون ایان ۹۸ بینجامد، نخواهیم بود. در مورد شرایط سال جاری نیز بهتر است دولت، طبق سخنان رئیس‌جمهوری که بر مسئله همراهی مردم در هر تصمیم مهم تأکید کرده‌اند؛ اصلاح نرخ بنزین را به قانون بوجه ۱۴۰۴ موکول کند و سال به‌سال نرخ‌ها بر اساس نرخ تورم و بررسی کارشناسی در کمیسیون‌های تخصصی مجلس شورای اسلامی، اصلاح شوند. بدون شک راهکارهای فعلی رفع معضل ناترازی بنزین، راهکارهای غیرقیمتی است که می‌توان این راهکارها را به سه دسته کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت تقسیم‌بندی کرد.

در راهکارهای کوتاه‌مدت که در سال جاری می‌توان از آن نتیجه گرفت و در شش‌ماه دوم سال، ناترازی فعلی بنزین را مدیریت کرد، بحث استفاده از ظرفیت CNG برای متنوع‌سازی سید بخش حمل‌ونقل و انتقال بخشی از تقاضای بنزین به سید CNG در اولویت است.

کوچک‌سازی موتور متحر که سوداگری در بازار مسکن

درحالی برخی از کارشناسان مسکن، کوچک‌سازی را راهی برای برون‌رفت این بازار از بحران می‌دانند که بررسی‌ها نشان می‌دهد، کوچک‌سازی هیچ تأثیری در خانه‌دار کردن مردم ندارد و صرفاً زمینه را برای افزایش تقاضای سرمایه‌ای و ایجاد سوداگری در این بازار فراهم می‌کند.

پس می‌توان با ساخت خانه‌های کوچک‌تر قیمت آن را کاهش داد تا افراد بیشتری صاحب خانه شوند. این درحالی است که با شروع کوچک‌سازی مسکن کشور، قیمت مسکن افزایش داشته است. یعنی در مدت چهار سال ۷۲ تا ۷۶ خانه از متری ۵۱ تا ۵۳ هزار تومان به ۱۵۷ هزار تومان رسید.

همچنین براساس داده‌های سرشماری سال ۹۵ درصد مالکیت واحدهای کوچک کمتر از واحدهای بزرگ است. این امار به خوبی نشان می‌دهد خانه‌های کوچک صرفاً توان پاسخ به نیاز سرمایه‌ای دارد که به معنای ایجاد بستر سوداگری در بازار مسکن است. آمارها از بی‌یادگسی مردم برای زندگی در واحدهای کوچک می‌گویند.

حتی اگر به پیشنهاد افزایش قیمت مسکن که در کشور با این اقدام رخ داد نیز توجه نشود، با استناد به آخرین گزارش تحولت بازار معاملات مسکن شهر تهران در مرداد ماه توسط بانک مرکزی می‌توان گفت، کوچک کردن مسکن

هیچ ربطی به کاهش قیمت آن و خانه‌دار کردن افراد و خانواده‌های مستاجر ندارد. در این گزارش به طور دقیق آمده است. «توزیع معاملات انجام شده بر حسب مناطق مختلف شهر تهران در مرداد ماه سال ۱۴۰۳ حاکی از آن است که از میان مناطق ۲۲گانه شهر تهران، منطقه ۵ با سهم ۴۰ درصدی از کل معاملات، بیشترین تعداد قراردادهای مایه‌نامه را به خود اختصاص داده است. همچنین مناطق ۱، ۲ و ۴ به ترتیب با سهم ۹/۷، ۸/۱ و ۷/۷ درصدی در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.» این در حالی است که براساس همین گزارش قیمت یک متر آپارتمان در مناطق ۴، ۲ و ۵ به ترتیب از دیگر مناطق گران‌تر است.

سهم ناچیز واحدهای زیر ۵۰ متر بازار خرید و فروش

با توجه به آمارهای منتشر شده، مردم تمایلی به خرید خانه‌های خیلی کوچک ندارند. در این خصوص نیز می‌توان با استناد به گزارش بانک مرکزی اظهار کرد، تنها ۵۵/۷ درصد

کاریکاتور / بیت‌کوین حباب یا سرمایه‌گذاری قابل اعتماد؟

